

# สรุปผลการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (KM) เรื่อง เทคนิคการหมუნเวียนวัสดุเหลือใช้จาก การใช้อาหารสัตว์น้ำและเศษพืชสู่การเกษตรอินทรีย์

วันที่ ๙ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๘ เวลา ๑๐.๐๐-๑๑.๓๐ น.

ณ ห้องประชุมสถาบันทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์  
วิทยาเขตตรัง

## สรุปผลการดำเนินกิจกรรม

จากการจัดกิจกรรมดังกล่าว ได้นำไปสู่การสร้างแนวคิดและองค์ความรู้เกี่ยวกับการทำปุ๋ยหมักชีวภาพ โดยผ่านกระบวนการอบรมให้ความรู้แก่ชาวบ้านควบคู่กับการลงมือปฏิบัติจริงร่วมกัน ทั้งนี้ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้เข้าร่วม พบว่าการทำปุ๋ยหมักชีวภาพสามารถดำเนินการได้หลากหลายสูตร ขึ้นอยู่กับลักษณะการใช้งาน และทรัพยากรที่มีอยู่ในแต่ละพื้นที่ เมื่อพิจารณาถึงประโยชน์ในการใช้งานจริง ตลอดจนวัสดุและทรัพยากรที่มีอยู่ภายในสถาบันฯ จึงสามารถสรุปและถ่ายทอดองค์ความรู้จากกิจกรรมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในครั้งนี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น พร้อมทั้งสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในบริบทของชุมชนหรือพื้นที่อื่น ๆ ได้อย่างเหมาะสม

## ผลการจัดกิจกรรมภายในสถาบันทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

จัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (KM) เรื่อง เทคนิคการหมუნเวียนวัสดุเหลือใช้จากการใช้อาหารสัตว์น้ำและเศษพืชสู่การเกษตรอินทรีย์ ณ ห้องประชุมสถาบันฯ โดยมีบุคลากรร่วมถ่ายทอดองค์ความรู้ในการทำกิจกรรม ดังนี้

➤ **สูตรที่ 1 การทำปุ๋ยน้ำหมักชีวภาพ :** นายสมภพ ยี่สุน นักวิชาการประมง ชำนาญการ สูตรน้ำหมักชีวภาพประกอบด้วย 2 สูตร ด้วยกัน ได้แก่

**1.สูตรบำรุงรากของต้นไม้** สามารถสร้างรากรับอาหารได้โดยเร็ว เป็นสูตรเนื้อ ใช้เศษอาหารที่เป็นเนื้อสัตว์เช่น ใช้เครื่องในปลา ขี้ปลา เกี๊ยบปลา อวัยวะภายในต่าง ๆ หรือเศษอาหารที่เป็นเนื้อสัตว์ เป็นวัสดุหลัก โดยใช้อัตราส่วน ดังนี้

- เนื้อปลา จำนวน 3 กิโลกรัม
- กากน้ำตาล จำนวน 1 ลิตร
- น้ำเปล่า จำนวน 5 ลิตร

ผสมทั้งหมดเข้าด้วยกันและหมักทิ้งไว้เป็นเวลา 15 วัน และเติมน้ำสะอาดจำนวน 5 ลิตร ก็จะได้ น้ำหมักชีวภาพสูตรเข้มข้นพร้อมใช้งาน โดยในการใช้งานจะต้องทำการเจือจางในสัดส่วนน้ำหมักชีวภาพ 1 ลิตร ต่อน้ำ 500 ลิตร

2.สูตรบำรุงดอกและใบ ใช้พืชในการหมัก ได้แก่ ผลไม้สับสุดขนาด นำมาทำเป็นสารเร่งดอกให้กับต้นไม้ได้ โดยใช้อัตราส่วน ดังนี้

|              |       |            |
|--------------|-------|------------|
| - พืช ผลไม้  | จำนวน | 3 กิโลกรัม |
| - น้ำตาลทราย | จำนวน | 1 กิโลกรัม |
| - กากน้ำตาล  | จำนวน | 1 ลิตร     |
| - น้ำเปล่า   | จำนวน | 5 ลิตร     |
| - จุลินทรีย์ | จำนวน | 1 ลิตร     |

ผสมน้ำให้เข้ากัน และหมักทิ้งไว้ 15 วัน และเติมน้ำสะอาด จำนวน 5 ลิตร ก็จะได้น้ำหมักชีวภาพสูตรเข้มข้น พร้อมใช้งาน โดยในการใช้งานจะต้องทำการเจือจางในสัดส่วนน้ำหมักชีวภาพ 1 ลิตร ต่อน้ำ 500 ลิตร

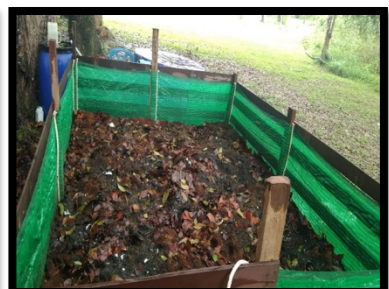


➤ **สูตรที่ 2 การทำปุ๋ยหมักจากเศษพืชหรือใบไม้ :** นายสุริยะ ตาเตะ นักวิชาการประมง การนำใบไม้ เศษใบไม้หรือเศษหญ้าจากการตัดตกแต่งต้นไม้ภายในหน่วยงาน มาทำเป็นปุ๋ยหมัก โดยขั้นตอนมีดังนี้

- 1.การสร้างคอกสำหรับการทำปุ๋ยหมัก ขนาดประมาณ 1.5\*2\*1 เมตร
- 2.นำเศษใบไม้ใบหญ้าต่างๆมาใส่ลงไป
- 3.เทมูลไก่ทับลงไป
- 4.รดน้ำให้ฉ่ำ
- 5.เทเศษใบไม้ ใบหญ้าลงไปอีกชั้น
- 6.เทด้วยมูลไก่อีกรอบ
- 7.รดน้ำอีกครั้ง
- 8.ทำเป็นชั้นๆเหมือนเดิม

● **การดูแล**

- 1.พยายามรดน้ำทุกวันวันละ1ครั้งเพื่อรักษาความชื้นในกองปุ๋ย และปล่อยให้จุลินทรีย์ทำหน้าที่ในการย่อยสลาย
2. ทุกๆ 10 วันให้หาไม้ปลายแหลมเจาะหลุมลงไปในปุ๋ยหมัก ให้เป็นรูลึกถึงข้างล่างทั่วทั้งพื้นที่ ระยะห่างแต่ละหลุมประมาณ 40 เซนติเมตร
- 3.กรอกน้ำลงไปในหลุมแล้วปิดรูไว้เหมือนเดิม ปุ๋ยหมักจะค่อยๆย่อยสลายและยุบลงไป
- 4.ประมาณ 1-2 เดือน สามารถเอาปุ๋ยขึ้นมาตากแดดเพื่อฆ่าเชื้อโรคและเชื้อราต่างๆ และเก็บใส่กระสอบได้เลย ซึ่งจะได้ปุ๋ยหมักที่มีสารอาหารที่ดีไว้บำรุงดิน สำหรับใส่ในแปลงผัก และกระถางต้นไม้ภายในสถาบันฯ ซึ่งได้มีการปลูกผัก ผลไม้ หลากหลายชนิด เช่นกล้วย และมะละกอ เพื่อใช้เป็นอาหารสัตว์ภายในสถาบันฯ โดยการทำปุ๋ยหมักตามสูตรดังกล่าวเป็นสูตรที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง โดยใช้วัสดุเหลือใช้ภายในสถาบันฯ



➤ สูตรที่ 3 การทำปุ๋ยหมักจากเศษหัวปลาและหัวกุ้ง : นางสาวสุภาวดี กลับใหม่ นักวิชาการประมง  
เป็นการนำเศษหัวปลา และหัวกุ้งเหลือใช้จากการให้อาหารสัตว์น้ำภายในพิพิธภัณฑ์มาทำให้เกิดประโยชน์  
โดยใช้อัตราส่วน ดังนี้

- |                           |                  |
|---------------------------|------------------|
| - เศษหัวปลา และเปลือกกุ้ง | จำนวน 3 กิโลกรัม |
| - น้ำตาลทราย              | จำนวน 1 กิโลกรัม |
| - กากน้ำตาล               | จำนวน 1 ลิตร     |
| - น้ำเปล่า                | จำนวน 5 ลิตร     |

ผสมทั้งหมดเข้าด้วยกันและหมักทิ้งไว้เป็นเวลา 1 เดือน ก็จะได้น้ำหมักชีวภาพสูตรเข้มข้นพร้อมใช้งาน โดยใน  
การใช้งานจะต้องทำการเจือจางในสัดส่วนน้ำหมักชีวภาพ 1 ลิตร ต่อน้ำ 500 ลิตร โดยปุ๋ยที่ได้จากสูตรดังกล่าว  
จะนำไปเป็นปุ๋ยในการปลูกผัก ผลไม้ เพื่อใช้เป็นอาหารสัตว์ภายในสถาบันฯ ต่อไป



สรุปผลจากแบบสำรวจความพึงพอใจของผู้ปฏิบัติงาน  
ของสถาบันทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

| ประเด็นความพึงพอใจ                                 | เฉลี่ย | %     |
|----------------------------------------------------|--------|-------|
| <b>๑. ความพึงพอใจด้านวิทยากร</b>                   |        |       |
| ๑.๑ การใช้เวลาในการอธิบายได้เหมาะสม                | ๔.๖๗   | ๙๓.๓๓ |
| ๑.๒ ความเหมาะสมของเนื้อหาที่ใช้                    | ๔.๗๘   | ๙๕.๕๖ |
| ๑.๓ ความน่าสนใจของการนำเสนอเนื้อหา                 | ๔.๖๑   | ๙๒.๒๒ |
| ๑.๔ การเรียบเรียงเนื้อหาที่เข้าใจง่าย              | ๔.๙๔   | ๙๘.๘๙ |
| <b>๒. ความพึงพอใจด้านความรู้ที่ได้รับ</b>          |        |       |
| ๒.๑ เข้าใจเนื้อหาที่วิทยากรอธิบาย                  | ๔.๔๔   | ๘๘.๘๙ |
| ๒.๒ มีความรู้เพิ่มมากขึ้น                          | ๔.๘๓   | ๙๖.๖๗ |
| ๒.๓ สามารถใช้งานได้                                | ๔.๕๖   | ๙๑.๑๑ |
| ๒.๔ นำไปใช้งานที่ตนรับผิดชอบได้                    | ๔.๗๒   | ๙๔.๔๔ |
| ๒.๕ สามารถนำไปต่อยอดความรู้และศึกษาเพิ่มเติมได้    | ๔.๖๑   | ๙๒.๒๒ |
| <b>๓. ภาพรวมความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมครั้งนี้</b> |        |       |
| ๓.๑ ภาพรวมความพึงพอใจในการจัดกิจกรรมในครั้งนี้     | ๔.๖๗   | ๙๓.๓๓ |
| เฉลี่ย                                             | ๔.๖๕   | ๙๓.๐๐ |